

Republica Moldova: Declarațiile echipei de experți a FMI la finele misiunii de consultări prevăzute de Articolul IV al Statutului FMI

PENTRU PUBLICARE IMEDIATĂ

Comunicatele de presă difuzate la finele misiunii includ declarațiile experților FMI cu privire la concluziile preliminare făcute în urma vizitelor oficiale ("misiunilor") în statele-membre. Misiunile sunt parte a consultărilor periodice (de obicei anuale) în temeiul [Articolului IV](#) al Statutului FMI. Autoritățile și-au exprimat acordul privind publicarea acestui comunicat. Opiniile exprimate în acest comunicat sunt opiniile echipei de experți ai FMI și nu reflectă, în mod neapărat, punctul de vedere al Consiliului de directori executivi al FMI. În baza concluziilor preliminare ale misiunii, echipa va pregăti un raport care, sub rezerva aprobării de către conducerea FMI, va fi prezentat spre discutare și aprobare Consiliului de directori executivi al FMI.

Chișinău, Moldova – 17 decembrie 2025: *O echipă de experți ai FMI condusă de Alina Iancu a purtat discuții în cadrul consultărilor cu Republica Moldova prevăzute de Articolul IV al Statutului FMI, în perioada 4-17 decembrie 2025. La finele discuțiilor, dna Iancu a făcut următoarea declarație:*

După mai mulți ani de activitate economică anemică, influențată de efectele războiului dus de Federația Rusă în Ucraina și șocurile energetice repetate, atestăm o recuperare treptată a creșterii economice. Procesul de aderare la UE și Planul de creștere oferă o oportunitate unică pentru stimularea productivității, accelerarea creșterii economice pe termen lung și îmbunătățirea nivelului de trai. Pentru valorificarea acestei oportunități vor fi necesare reforme hotărâte care să ducă la eliminarea deficiențelor structurale, iar gestionarea fermă a situației la nivel macroeconomic și promovarea consecventă a politicilor statului vor sprijini reformele, asigurând totodată stabilitatea macroeconomică.

Creștere economică impulsionată de cererea internă și dezechilibre externe crescânde pe fundalul unui grad sporit de incertitudine

Activitatea economică s-a intensificat, în timp ce inflația continuă să scadă. La sfârșitul anului 2024 s-a atestat o revenire la creșterea PIB-ului în termeni reali, după o performanță slabă pe parcursul anului. Prognostăm că rata de creștere a PIB-ului real va constitui 2,7 la sută în anul 2025, creșterea fiind susținută de recolta mai bună decât s-a anticipat și de nivelul înalt al consumului și investițiilor. Finanțarea substanțială acordată de Uniunea Europeană a ajutat la protejarea populației și agenților economici de cel mai recent șoc energetic. Inflația a scăzut încontinuu, după atingerea valorii maxime la începutul acestui an, cauzată de șocul energetic. Se așteaptă o revenire a ratei inflației în intervalul țintit de Banca Națională a Moldovei (BNM) de $5 \pm 1,5$ la sută până la sfârșitul anului curent. Deficitul contului curent a crescut până la circa 20 la sută din PIB în 2025, cauzele principale fiind cererea mare la bunurile de import, importurile de energie electrică și nivelul scăzut al exporturilor, care indică reducerea competitivității producției autohtone.

Creșterea economică urmează să fie susținută de investițiile în creștere și de stabilizarea exporturilor. Experții FMI prognozează că PIB-ul real va crește în anul 2026

până la 2,3 la sută, impulsionat de recolta bună din anul curent și de cererea internă. Proгноză o creștere de 3,7 la sută până în anul 2028, susținută de sporirea volumului de investiții publice și private, dar și de reformele structurale realizate în cadrul Planului de creștere al UE, menite să sporească productivitatea. Deficitul contului curent va rămâne înalt pe termen scurt și va scădea doar treptat, pe termen mediu, odată cu reducerea cererii pentru importuri.

Perspectivă răman extrem de incerte. Se atestă numeroase riscuri, principalele ținând de sporirea posibilă a efectelor negative ale războiului din Ucraina și alte evoluții de ordin geopolitic, dar și de posibile întârzieri în implementarea reformelor prevăzute în Planul de creștere și utilizarea necorespunzătoare a finanțării acordate. Pe de altă parte, creșterea economică ar putea fi impulsionată de o implementare accelerată a reformelor, dar și de evoluțiile mai favorabile în plan geopolitic.

Gestionarea mai bună a finanțelor publice și mobilizarea mai mare a veniturilor care să permită cheltuieli mai mari în domeniile-cheie

Politica bugetar-fiscală promovată în 2025 a contribuit la creșterea economică. Experții FMI estimează că deficitul bugetar va crește de la 4,1 la sută din PIB în 2024 la 4,5 la sută în 2025, în principal din cauza creșterii cheltuielilor curente, în urma acordării sprijinului neîntințit populației și majorării salariilor, chiar dacă țara a beneficiat de granturi semnificative. Cheltuielile de capital au fost mai mici decât s-a planificat, din cauza subexecutării în continuare a proiectelor de investiții capitale.

Bugetul pentru anul 2026 prevede o creștere ambițioasă a cheltuielilor capitale. În condițiile unui volum mai mic al granturilor, se preconizează o creștere a deficitului până la 5,2 la sută, fapt ce va duce la sporirea presiunilor asupra evoluției datoriei de stat. Majorarea alocărilor pentru proiecte de investiții capitale, în special investiții în infrastructura energetică și de transport, este salutară și are potențialul de a susține tranziția de la creșterea bazată pe consum la o creștere bazată pe investiții. Totodată, pentru valorificarea acestor beneficii va fi necesar de sporit capacitatea de absorbție și de îmbunătățit gradul de execuție. În acest context, salutăm eforturile continue ale autorităților în ceea ce privește perfecționarea proceselor de gestionare a investițiilor publice.

Sunt necesare reforme bugetar-fiscale mai ample pentru consolidarea gestionării finanțelor publice și eficientizarea cheltuielilor. Existența unui cadru bugetar credibil și transparent, ceea ce presupune planificarea riguroasă a bugetului și executarea lui consecventă, respectarea regulilor bugetar-fiscale și supravegherea independentă din partea unui consiliu bugetar, ar duce la scăderea costurilor de finanțare din buget prin reducerea primelor de risc la datoria suverană, ar eficientiza cheltuielile și ar asigura mai multă previzibilitate. Reforma în curs de desfășurare a serviciului public, menită să simplifice sistemul de remunerare a muncii și să ajusteze salariile, constituie un pas binevenit spre o mai bună administrație publică și servicii publice mai eficiente. Totodată, implementarea reformelor presupune costuri semnificative care ar trebui finanțate din mijloace suplimentare colectate la buget, pentru a evita creșterea în continuare a deficitului bugetar. Susținem eliminarea treptată a compensațiilor la energia electrică în acest an, precum și ajustarea Fondului de Reducere a Vulnerabilității Energetice, astfel încât de ajutor să beneficieze categoriile cele mai vulnerabile ale populației.

Pentru acoperirea cheltuielilor bugetare mai mari va fi necesară o mai bună mobilizare a veniturilor pe intern. Moldova colectează mai puține venituri fiscale decât alte state

similare și o face printr-un sistem fiscal complex și distorsionant. Pentru a reduce costurile de conformare fiscală și a susține creșterea economică, reformele trebuie să se concentreze mai întâi pe simplificare și pe eliminarea măsurilor de stimulare fiscală ineficiente. De exemplu, scutirile și cotele reduse de TVA duc la scăderea eficienței proceselor de producere, nefiind direcționate spre beneficiarii care au cea mai mare nevoie de sprijin. Extinderea bazei de impozitare trebuie să meargă mână în mână cu îmbunătățirea administrării veniturilor, prin utilizarea mai pe larg a controalelor bazate pe analiza riscurilor și abordarea modernă a procesului de asigurare a disciplinei fiscale, astfel încât să fie colectate venituri suplimentare, iar contribuabilii care se conformează cerințelor să nu fie dezavantajați. Reformele trebuie să genereze la etapa inițială venituri suficiente pentru a acoperi cel puțin costurile anticipate ale reformei administrației publice. Pe termen mediu, vor fi necesare venituri suplimentare pentru asigurarea sustenabilității bugetului de stat. Creșterea poverii fiscale totale impune o revizuire a gradului de progresivitate al impozitelor pe venit și pe avere.

Politici monetare și financiare prudente pentru menținerea stabilității macroeconomice și sporirea rezilienței

Misiunea FMI nu consideră că există spațiu pentru o relaxare suplimentară a politicii monetare în condițiile actuale, însă este necesar ca BNM să monitorizeze în continuare dinamica prețurilor și să fie gata să ajusteze în mod corespunzător instrumentele de politică monetară. BNM a acționat prompt la începutul acestui an pentru a limita impactul efectelor secundare ale șocului energetic prin majorarea ratei de politică monetară. Dată fiind scăderea ratei inflației, începând cu luna iunie, BNM a redus în august rata de bază cu 150 puncte de bază, iar în noiembrie au fost reduse cerințele privind rezervele obligatorii. Însă creșterea recentă a inflației de bază și relansarea actuală a economiei generează riscuri de majorare a inflației. Cerințele privind rezervele obligatorii încă sunt înalte (20 la sută la depozitele în monedă națională și 29 la sută la depozitele în valută), fapt ce împiedică transmisia monetară, iar normalizarea treptată a acestora trebuie să continue odată cu diminuarea certă a riscurilor inflaționiste. Menținerea flexibilității cursului de schimb, de rând cu păstrarea nivelului suficient al rezervelor valutare, va fi esențială pentru a putea face față șocurilor.

Sistemul bancar rămâne robust, deși creșterea încă puternică a creditării și creșterea prețurilor la locuințe necesită monitorizare îndeaproape. Băncile sunt capitalizate la un nivel adecvat, sunt lichide și profitabile, iar Programul de Evaluare a Sectorului Financiar (FSAP) al FMI și Băncii Mondiale, în derulare, a arătat că sistemul bancar poate rezista presiunilor în cazul unor șocuri grave.¹ Creșterea robustă a volumului creditării a determinat BNM să majoreze rata amortizorului anticiclic pentru expunerile din credite, ceea ce constituie o măsură de precauție adecvată. În perioada de la finele anului 2024 până la mijlocul anului 2025 prețurile la locuințe au crescut cu 24 la sută. Fortificarea în continuare a măsurilor bazate pe analiza profilului debitorilor și alinierea programului „Prima Casă” cu cadrul existent bazat pe analiza profilului debitorilor va contribui la limitarea riscurilor.

Analiza FSAP a confirmat progresul realizat de BNM în domeniul supravegherii și gestionării crizelor în ultimii zece ani. Experții FSAP au salutat supravegherea de anticipare, în baza riscurilor, care este mai eficientă, precum și cadrul de reglementare consolidat. Experții FSAP au recomandat continuarea consolidării supravegherii în baza

¹ [Programul de evaluare a sectorului financiar \(FSAP\)](#) presupune o analiză cuprinzătoare și aprofundată a rezilienței sectorului financiar al țării.

riscurilor, a cadrului pentru achiziții majore în sectorul bancar, precum și identificarea mai bună a riscurilor operaționale. În afară de aceasta, experții FSAP au confirmat consolidarea semnificativă a cadrului și mecanismelor de protecție a sectorului financiar-bancar și au îndemnat la îmbunătățirea în continuare a cadrului de rezoluție bancară și a cadrului de asistență sub formă de lichidități în situații de urgență, inclusiv prin instituirea unor mecanisme adecvate de protecție. Asigurarea independenței și guvernanței BNM este esențială pentru credibilitatea politicilor promovate de instituție, iar adoptarea de către Parlament a modificărilor legislative necesare va permite eliminarea lacunelor rămase. Deși situația ce ține de prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului s-a îmbunătățit, persistă riscuri semnificative și se impune o consolidare a supravegherii pe această direcție. Având în vedere riscurile sus-menționate, dar și problemele moștenite în urma crizelor din trecut, nu recomandăm o relaxare în continuare a limitelor prudențiale stricte ce țin de schimbările în structura proprietății băncilor.

La dezvoltarea pieței de capital, este necesar de acordat o prioritate mai mare piețelor valorilor mobiliare de stat. Printre măsurile de rigoare se numără consolidarea pieței primare a valorilor mobiliare de stat printr-un sistem de licitații mai previzibil și bazat pe regulile pieței libere, orientat spre stabilirea unei curbe de randament de referință fiabile și atragerea unei baze de investitori mai diversificate.

Reforme structurale ample pentru sporirea productivității și deblocarea creșterii economice

Misiunea salută eforturile continue ale autorităților de a spori securitatea energetică.

Reziliența energetică a Republicii Moldova s-a consolidat semnificativ și țara este mai bine pregătită pentru sezonul rece care urmează. În perspectivă, printre priorități se vor număra avansarea asigurării interconexiunii rețelelor electrice și integrării transfrontaliere, extinderea capacităților de generare și stocare a energiei electrice și de echilibrare a sistemului electroenergetic, precum și extinderea programelor de eficiență energetică.

Reluarea reformelor ce țin de guvernanță este esențială pentru implementarea eficientă a Planului de creștere, îmbunătățirea prestării serviciilor publice și protejarea resurselor publice. Progresul atins în realizarea reformelor anticorupție a fost neuniform, viitorul Procuraturii Anticorupție rămânând incert, fiind caracterizat în continuare de constrângeri de capacitate și insuficiență de personal. Consolidarea monitorizării aspectelor ce țin de conflictele de interese și continuarea reformei aferente declarațiilor de avere vor duce la sporirea încrederii din partea mediului de afaceri. Este necesar ca noul Guvern să asigure realizarea unui progres serios în aceste domenii.

În termeni mai largi, accelerarea reformelor structurale va spori potențialul de creștere economică al Moldovei, va stimula productivitatea și va duce la creșterea nivelului de trai. Creșterea economică rămâne în urmă față de alte țări candidate la aderarea la UE, iar nivelul înalt al emigrației continuă să exercite presiuni asupra pieței forței de muncă și să afecteze creșterea economică. Competitivitatea a fost erodată de creșterea costului unitar al muncii și de creșterea mică a productivității. Politicile active ce vizează piața muncii și programele de formare profesională vor susține participarea forței de muncă în activitatea economică și vor reduce decalajul între competențele existente și cele necesare. Îmbunătățirea infrastructurii și a mediului investițional ar ajuta Moldova să-și diversifice mai mult exporturile, să genereze exporturi cu valoare adăugată mai mare, și să asigure o creștere economică mai rezilientă.

* * * * *

Misiunea dorește să le mulțumească autorităților moldovenești și celorlalți parteneri pentru ospitalitate, colaborarea strânsă și discuțiile deschise și productive.

Republica Moldova: Indicatori economici selectați

	2024	2025	2026	2027	2028
		Progn.	Progn.	Progn.	Progn.
Producția					
Creșterea economică în termeni reali (%)	0,1	2,7	2,3	3,5	3,7
Ocuparea forței de muncă					
Rata șomajului (%)	4,0	4,0	3,8	3,7	3,7
Prețurile					
Inflația (% , medie)	4,7	7,7	5,0	5,0	5,0
Inflația (% , sfârșitul perioadei)	7,0	6,5	4,9	5,0	5,0
Finanțele administrației publice generale					
Veniturile (% din PIB)	33,9	35,4	35,6	35,7	35,5
Cheltuielile (% din PIB)	38,0	39,9	40,8	40,8	40,3
Cheltuielile curente (% din PIB)	34,8	36,5	36,8	36,6	35,6
Cheltuielile capitale (% din PIB)	3,1	3,4	3,9	4,2	4,7
Soldul bugetar (% din PIB)	-4,1	-4,5	-5,2	-5,2	-4,8
Datoria publică (% din PIB)	38,8	38,1	40,4	42,3	43,5
Moneda și creditarea					
Masa monetară (M3) (schimbări procentuale)	13,7	9,6	7,5	..	..
Creditarea economiei (schimbări procentuale)	25,1	22,2	19,7	..	..
Balanța de plăți					
Contul curent (% din PIB)	-16,0	-20,1	-22,0	-21,1	-19,8
Investiții străine directe (% din PIB)	1,3	2,1	2,4	2,4	2,5
Rezerve (luni de import)	5,4	5,3	5,3	5,3	5,2
Datoria externă (% din PIB)	57,5	59,4	62,1	66,0	69,0

Surse: autoritățile Moldovei și estimările experților FMI.